

O B R A Z L O Ž I T E V

Mestni svet Mestne občine Maribor je na nadaljevanju 39. seje, z dne 3. 4.2002, sprejel Odlok o odvajanju in čiščenju odpadnih voda-prva obravnava.

Delovna telesa mestnega sveta so gradivo obravnavala na svojih sejah in sicer:

Odbor za komunane in gospodarske javne službe je predmetno gradivo obravnaval na svoji 35. seji, dne 14.3.2002.

Odbor za urejanje prostora in varstvo okolja je predmetno gradivo obravnaval na svoji 35. seji, dne 18.3.2002.

Statutarno-pravna komisija je predmetno gradivo obravnavala na svoji 39.seji, dne 18.3.2002.

Na podlagi vseh podanih in zbranih pripomb je predlagatelj Mestnemu svetu predložil stališča, za prvo obravnavo Odloka o odvajanju in čiščenju odpadnih voda in jih upošteval pri pripravi predloga odloka za drugo obravnavo.

Prav tako pa so sestavni del te obrazložitve odgovori na stališča in pripombe delovnih teles Mestnega sveta in članov Mestnega sveta.

1. SPREMEMBE IN DOPOLNITVE V PREDLOGU ODLOKA-DRUGA OBRAVNAVA, GLEDE NA OSNUTEK ODLOKA-PRVA OBRAVNAVA

Spremembe so v naslednjih členih predmetnega odloka:

- 2. člen, sedmi odstavek se spremeni tako, da glasi: Kanalizacijski priključek je kanalizacijski vod od mesta priključitve na javno kanalizacijo do objekta uporabnika in je v lasti uporabnika. Od mesta priključitve na javno kanalizacijo do parcelne meje javne površine oz. revizijskega jaška na javni površini, upravlja s priključkom upravljavec.
- 2. člen, osmi odstavek se dopolni tako, da glasi: Interna kanalizacija so vsi kanali, objekti in naprave, v katerih se zbirajo, odvajajo in čistijo odpadne vode, razen drenažnih vod in se priključuje na kanalizacijski priključek.
- 4. člen, drugi odstavek se dopolni tako, da glasi: Objekte in naprave iz prvega odstavka tega člena, razen kanalizacijskega priključka od mesta priključitve na javno kanalizacijo do parcelne meje javne površine oziroma revizijskega jaška na javni površini, vzdržuje uporabnik na lastne stroške.
- 5. člen, v prvem odstavku se doda 4. točka, ki glasi: s kanalizacijskim priključkom od mesta priključitve na javno kanalizacijo do parcelne meje javne površine in revizijskim jaškom na javni površini.
- 7.člen: v drugi točki prvega odstavka se v zadnjem stavku, se besedi "en mesec" nadomestita z besedama "30 dni".
- 7. člen: doda se drugi odstavek, ki glasi: Pri izgradnji ali sanaciji priključka se zgradi revizijski jašek na javni površini, pred parcelno mejo uporabnika.
- 10. člen: črtali smo prvi stavek drugega odstavka, ker je ta določba opredeljena v drugem odstavku 6. člena.

- 11. člen: 4. točko prvega odstavka smo spremenili tako, da glasi: Lastniki nepokritih utrjenih površin, ki odvajajo padavinsko odpadno vodo v javno kanalizacijo, plačujejo odvedeno padavinsko odpadno vodo.
- 12. člen: črtali smo tretji odstavek, ker je obračun čiščenja odpadnih voda na CCN zadeva koncesijske pogodbe.
- 14. člen: 2. točka se dopolnili tako, da glasi: redno pregledovati in vzdrževati javno kanalizacijo, kanalizacijski priključek in revizijski jašek na javni površini,
- 15. člen: prvi odstavek, 3. točka se dopolniti tako, da glasi: redno vzdrževati interno kanalizacijo in kanalizacijski priključek od interne kanalizacije do parcelne meje javne površine,
- 15. člen : prvi odstavek 4. točka se dopolni tako, da glasi: omogočiti upravljavcu dostop in pregled dela kanalizacijskega priključke od interne kanalizacije do parcelne meje javne površine v zvezi s kontrolo sestave odpadne vode.
- 15. člen: prvi odstavek, 10. točko smo črtali, saj menimo, da ni obveznost uporabnika, da javlja okvare in nepravilnosti na javni kanalizaciji.
- 23. člen: beseda "novelacija", nadomesti z besedo "spremembo".
- 24. člen: prvi stavek prvega odstavka se spremeni tako, da glasi: Župan sprejme, na predlog pristojnih organov mestne uprave za gospodarske javne službe in varstvo okolja, pravilnik o tarifnem sistemu za obračun odvajanja on čiščenja odpadnih voda, v roku šestih mesecev po uveljavitvi tega odloka.

2. STALIŠČA ODBORA ZA KOMUNALNE IN GOSPODARSKE JAVNE SLUŽBE

2.1. Člani odbora so že na prejšnji obravnavi odloka menili, da bi morala razprava o odloku in pravilniku o tarifnem sistemu potekati sočasno, saj je pravilnik konkretizacija odloka, oziroma osnova za izvajanje odloka glede plačevanja. Ker po trditvah pripravjalca gradiva, v tako kratkem roku ni možno pripraviti pravilnika, je odbor predlagal, da pripravljalec do druge obravnave odloka pripravi izhodišča za tarifni pravilnik, v katerem se naj opredelijo osnovne smernice in predvsem razmerja za obračun odvajanja in čiščenja odpadnih voda med različnimi uporabniki. Odbor predlaga, da se odpadne vode razdelijo v razrede in tako postavijo razmerja med različnimi kvalitetami vode.

Odgovor:

Pripomba je upoštevana.

Smernice in razmerja za obračun odvajanja in čiščenja odpadnih voda, ki bodo podlaga za pravilnik o tarifnem sistemu, so v prilogi te obrazložitve.

2.2. Odbor vztraja, da naj bo pravilnik sprejet v takšnem roku, da se bo začel uporabljati s proračunskim letom 2003.

Odgovor:

Pripomba ni upoštevana in sicer bodo zaradi strokovno zahtevnega dela in proučitve novih podatkov, ki se zelo dinamično spreminjajo, potrebna nadaljnja usklajevanja v zvezi z izdelavo pravilnika o tarifnem sistemu, zato menimo, da je šest mesecev za pripravo realen termin.

2.3. Pripravljalec odloka naj v 24. členu opredeli organ mestne občine, ki bo sprejel pravilnik o tarifnem sistemu.

Odgovor:

Pripomba je upoštevana.

V 24. členu smo opredelili, da na predlog pristojnih organov mestne uprave za gospodarske javne službe in varstvo okolja, župan sprejme pravilnik o tarifnem sistemu za obračun odvajanja in čiščenja odpadnih voda.

2.4. Odbor ugotavlja, da v odloku ni razrešeno vprašanje plačevanja padavinskih voda.

Odgovor:

Pripomba je upoštevana.

Natančna opredelitev načina plačevanja odvajanja in čiščenja padavinskih odpadnih voda ni možna, zaradi: pomanjkanja evidence o površinah, iz katerih se padavinske odpadne vode iztekajo, ker ni rešen sistem evidence lastništva površin in ker ni urejena zemljiška knjiga ter dostop do podatkov.

Zaradi tega bomo v prvi fazi za obračun odvajanja in čiščenja odpadnih padavinskih voda upoštevali dodatnih 20 % na porabljeno vodo. Tam, kjer se meri odvedena odpadna voda pa 20% na količino le-te.

Ko bodo vzpostavljene navedene evidence, bomo preverili realno možnost obračuna odpadnih padavinskih voda, glede na prispevne utrjene površine, preko katerih se le-te iztekajo v kanalizacijo. Po mnenju MOP in po izkušnjah nekaterih večjih slovenskih mest, je dejanski obračun padavinskih odpadnih nezanesljiv in je primerneje padavinske odpadne vode obračunati linearno glede na količino odpadnih voda.

Natančnejša razlaga je v priloženih smernicah za obračun odvajanja in čiščenja odpadnih voda, v točkah 3.2 in 7.

2.5. Po mnenju članov odbora je potrebno z odlokom jasno definirati primarni, sekundarni in priključni vod in določiti obveznosti lastnika, da priključke preda v upravljanje izvajalcu javne službe.

Odgovor:

Pripomba je upoštevana.

Natančna opredelitev primarnega in sekundarnega voda je v Navodilu o tem, kaj se šteje za sekundarno, primarno in magistralno omrežje komunalnih in drugih objektov in naprav (UR.L.SRS, št. 27/85), zato menimo, da v odloku tega ni potrebno ponovno opredeljevati.

Vsaka občina pa rešuje priključevanje na javno kanalizacijo na svoj način. Navajamo primer Ljubljane, kjer poteka kanalizacijski priključni cevovod neposredno od mesta priključitve na javno kanalizacijo do interne kanalizacije novega objekta in ga v celoti financira neposredni uporabnik javne kanalizacije in je njegova last. V primeru že pozidanega območja zgradi občina hkrati s sekundarnim omrežjem tudi del priključnega cevovoda do prvega revizijskega jaška, od tu naprej pa priključni cevovod zgradi in financira uporabnik. Priključni cevovodi so v lasti uporabnikov, stroške vzdrževanja in obnove pokriva neposredno lastnik priključnega cevovoda, zato niso vključeni v ceni storitev upravljavca, razen v primeru izvajanja obnove sekundarnega omrežja. V tem primeru upravljavec obnovi tudi del priključnega cevovoda in sicer od mesta priključka na javno kanalizacijo do prvega revizijskega jaška, ki je praviloma postavljen za parcelno mejo objekta uporabnika. Ti stroški pa neposredno bremenijo investicijske stroške obnove sekundarnega voda in jih pokriva upravljavec.

V občini Novo mesto je, v skladu z odlokom o izvajanju gospodarske javne službe, lastništvo in upravljanje s kanalizacijskimi priključki v domeni lastnikov ali uporabnikov objektov. Izvajalec

javne službe pa je dolžan sistematično pregledovati objekte in naprave javne kanalizacije in kanalizacijskih priključkov in nadzirati gradnjo objektov in naprav javne kanalizacije ter kanalizacijskih priključkov. Notranja kanalizacija je v tehničnem pravilniku o javni kanalizaciji definirana kot kanalizacija v objektu in zunaj objekta do priključka na javno kanalizacijo. Priključek pa je definiran kot mesto priključitve spojnega kanala na javno kanalizacijo. Lastništvo in upravljanje s kanalizacijskimi priključki je v pristojnosti lastnikov oz. uporabnikov objektov medtem, ko je dolžnost izvajalca javne službe pregledovanje in nadziranje vsega dogajanja povezanega z notranjo in javno kanalizacijo.

Z obravnavanim odlokom se ureja priključevanja na javno kanalizacijo na naslednji način in sicer:

Z odlokom smo opredelili dele kanalizacijskega sistema in sicer interno kanalizacijo, ki je del kanalizacijskega sistema v objektu uporabnika in kanalizacijski priključek, ki ga delimo na del, ki poteka od interne kanalizacije do parcelne meje uporabnika oz. do parcelne meje javne površine ter del priključka, ki poteka od parcelne meje javne površine do priključitve na javno kanalizacijo. Izgradnjo interne kanalizacije in kanalizacijskega priključka v celoti financira uporabnik objekta.

Z delom kanalizacijskega priključka, ki poteka od parcelne meje javne kanalizacije do priključevanja na javno kanalizacijo, upravlja upravljavec in s tem zagotovili, nemoteno, redno in strokovno vzdrževanje dela kanalizacijskega priključka, ki je na javni površini.

Zaradi kontrole kvalitete odpadnih voda, ki jih uporabniki izpuščajo v kanalizacijski sistem, smo v odloku dodatno zapisali, da se pri novogradnjah in pri sanacijah kanalizacijskega omrežja mora zgraditi revizijski jašek, ki naj bo praviloma postavljen za parcelno mejo objekta uporabnika, na javni površini. Izgradnja revizijskega jaška je v drugi obravnavi odloka na novo uvedena in sicer zaradi zagotavljanja uspešnejše kontrole, pri vzdrževanju kanalizacijskega priključka.

3. STALIŠČA ODBORA ZA UREJANJE PROSTORA IN VARSTVO OKOLJA

Odbor ugotavlja, da je pripravljalec gradiva upošteval vse pripombe, ki jih je odbor oblikoval pri obravnavi prvotnega besedila odloka. Pojasnjeno je tudi vprašanje lastništva priključnega kanalizacijskega voda posameznega uporabnika in vprašanje upravljavca tega voda.

4. STALIŠČA STATUTARNO – PRAVNE KOMISIJE

Komisija ugotavlja, da je predlagatelj pri pripravi odloka upošteval večino pripomb komisije kakor tudi pripombe drugih delovnih teles mestnega sveta. K odloku ima komisija naslednje pripombe:

4.1. V drugem odstavku 7. člena se besedi "en mesec" nadomestita z besedama "30 dni".

Odgovor:

Pripomba je upoštevana.

4.2. V 10. členu naj se črta prvi stavek v drugem odstavku, ker je ta določba opredeljena v drugem odstavku 6. člena.

Odgovor:

Pripomba je upošteva.

4.3. V četrti točki 11. člena naj se definirajo lastniki. Po mnenju komisije ni jasno definirano kako se bodo določila o odvajanju in plačevanju padavinskih odpadnih voda izvajala.

Odgovor:

Pripomba je upoštevana in sicer je odgovor na stališče podan v točki 1.4. te obrazložitve.

4.4. V 12. členu naj se črta tretji odstavek, ker je obračun čiščenja odpadnih voda na CČN stvar koncesijske pogodbe.

Odgovor:

Pripomba je upoštevana.

4.5. V prvem odstavku 15. člena naj se črta točka 10.

Odgovor:

Pripomba je upoštevana.

4.6. V 23. členu se beseda "novelacija" nadomesti z besed "spremembo".

Odgovor:

Pripomba je upoštevana.

5. PRIPOMBE PODANE NA SEJI MESTNEGA SVETA

Pripombe so podali naslednji razpravljavci: ga. Monika Piberl, dr. Alojz Križman, g. Mirko Žlender, g. Bojan Peče, ga. Vekoslava Krašovec, dr. Dari Đonlagić, ki jih povzemamo iz zapisnika seje Mestnega sveta.

5.1. Pripravljaivec gradiva naj do druge obravnave prouči pobudo, da priključek na kanalizacijsko omrežje ne bo obvezen za tiste, ki imajo zgrajene majhne biološke čistilne naprave. Odlok onemogoča gradnjo le-teh, zato naj pripravljavec v odlok vnese tudi možnosti izgradnje takšnih čistilnih naprav.

Odgovor:

Pripomba ni upoštevana.

16. člena Uredbe o emisijah snovi in toplote pri odvajanju odpadnih voda iz virov onesnaževanja je razvidno, **da mora povzročitelj obremenitve na območju s kanalizacijo svojo komunalno odpadno vodo odvajati v kanalizacijo**. Kjer kanalizacije ni, mora svojo komunalno odpadno vodo pred odvajanjem neposredno v vode očistiti, na komunalni čistilni napravi z ustrezno zmogljivostjo čiščenja. Komunalna odpadna voda na območjih kjer ni kanalizacije, se lahko zbira v nepretočni greznici v primeru, ko vir onesnaževanja z odvajanjem komunalne odpadne vode ne obremenjuje okolja za več kot 50 PE in sta nepretočna greznica in njeno praznjenje urejena na predpisan način. 17. člen uredbe pravi, da mora povzročitelj obremenitve na območju s kanalizacijo, tehnološko odpadno vodo, pri kateri parametri odpadne vode ne presegajo predpisanih mejnih vrednosti za odvajanje neposredno v vode, odvajati ločeno od drugih odpadnih vod neposredno v vode, **tehnološko odpadno vodo, pri kateri parametri odpadnih vod presegajo te vrednosti, pa mora odvajati v kanalizacijo**, kjer mora biti odpadna voda ustrezno predčiščena na industrijski čistilni napravi, da doseže normative za izpust v kanalizacijo.

Lastnik ali upravljaavec površin, s katerih odteka toliko onesnažena padavinska odpadna voda, da se na podlagi določb te uredbe ne sme spuščati neposredno v vode, mora na območju kjer ni kanalizacije to vodo zajeti in očistiti, **kjer pa je kanalizacija jo mora mehansko očiščeno odvajati v kanalizacijo**.

Iz navedenega sledi, da so male čistilne naprave namenjene zbiranju in čiščenju odpadnih voda na območju, kjer priključitev na javno kanalizacijo ni možna in sicer zaradi tehnične narave ali

oddaljenosti od javnega kanalizacijskega sistema.

Zahtevno upravljanje s čistilnimi napravami in monitoring ugotavljanja stopnje čiščenja govorijo v prid večjim sistemom, kjer je možnost kontrole nad delovanjem naprave veliko večja.

Že z zgoraj navedeno uredbo je priključevanje na javno kanalizacijo obvezno. Z odlokom ne bomo preprečili možnosti graditve manjših čistilnih naprav v manjših naseljih, izven prispevnega območja javnega kanalizacijskega sistema. Menimo namreč, da z možnostjo priključitve na urejen javni kanalizacijski sistem, dajemo veliko prednost povzročiteljem obremenitev, da na najcenejši in za okolje najprimernejši način rešijo problematiko svojih odpadnih voda.

5.2. Do druge obravnave je potrebno razrešiti vprašanje površinskih oz. padavinskih voda, zlasti kako je s priključevanjem teh voda na kanalizacijski sistem, ali je potrebno te vode peljati ločeno, kako bo s plačilom?

Odgovor:

Pripomba upoštevana.

V odloku obravnavamo le odpadne padavinske vode, ki se odvajajo iz utrjenih površin in se tretirajo enako kot ostale odpadne vode. Lastnik ali upravljavec površin, s katerih odteka toliko onesnažena padavinska odpadna voda, da se na podlagi določb, Uredbe o emisijah snovi in toplote pri odvajanju odpadnih voda iz virov onesnaževanja, ne sme spuščati neposredno v vode, mora na območju, kjer ni kanalizacije, to vodo zajeti in očistiti. Lastnik ali upravljavec površin mora na območju s kanalizacijo padavinsko odpadno vodo, ki odteka z njegovih površin in je onesnažena z usedljivimi ali plavajočimi snovmi, mehansko očiščeno odvajati v kanalizacijo. V uredbi ni posebne zahteve po ločenem odvajanju odpadnih padavinskih voda. Je pa priporočilo, da mora lastnik ali upravljavec objekta iz strehe, iz katere odteka padavinska voda, zagotoviti odvajanje neposredno v vode ali ponikanje v tla, kadar je to izvedljivo.

V Mariboru je pretežni del kanalizacijskega sistema mešanega tipa, kar pomeni, da se v istem odtočnem kanalu zbirajo tako padavinske kot komunalne odpadne vode. Kjer je tehnično možno in ekonomsko upravičeno, se pri novogradnjah izvede ločen kanalizacijski sistem.

Kot smo že povedali v točki 2.4., še nimamo izdelanega sistema za obračun padavinskih voda, zato nameravamo v tarifnem sistemu to natančno opredeliti, ko nam bo znano, kakšna je možnost vzpostavitve evidence prispevnih površin padavinskih voda in ko bomo ugotovili ali je ta projekt tudi finančno sprejemljiv in izvedljiv. Sicer bomo uporabili že predlagano obračunavanje dodatnih 20 % na odvedeno komunalno odpadno vodo.

5.3. Strokovna služba naj ponovno prouči mnenje ministrstva in poskuša ugotoviti, ali je pametno lastnino na kanalskih priključkih deliti.

Odgovor:

Pripomba je upoštevana.

Ponovno smo proučili mnenje Ministrstva za okolje in prostor in iz njega razbrali, da kljub zakonodaji, ki pojasnjuje delitev sekundarnega, primarnega in magistralnega omrežja, to v praksi še zdaleč ni urejeno, prav tako pa tudi ne lastništvo priključkov, saj ga veljavni predpisi ne določajo. V Mariboru je zatečeno stanje tako, da lastnik objekta financira interno kanalizacijo in kanalizacijski priključek do priključitve na javno kanalizacijo, torej je lastnik priključka in ga tudi sam vzdržuje. Z vidika upravljanja z objekti in napravami komunalne infrastrukture je potrebno poudariti, da je v primeru natančnega definiranja lastništva priključkov možno natančno definirati tudi način upravljanja. Vendar pa v primeru, da priključki niso v upravljanju izvajalca javne službe oz. upravljavca, je praktično nemogoče zagotoviti ustrezno kontrolo nad delovanjem priključka in tudi ne ali je zgrajen, vzdrževan in obratuje po tehničnih standardih ter normativih v skladu s predpisi, zato smo, glede na zatečeno stanje, poskušali to v odloku urediti. V nadaljevanju je iz pisma ministrstva razbrati, da torej lastništvo priključka ni osnovni problem. Priključek je sicer last tistega, ki ga zgradi, torej lastnika objekta, ki se priključuje na javno kanalizacijo. To pa hkrati ne pomeni, da ima nad njim vse pravice, ki sicer veljajo za drugo vrsto

lastnine, saj gre za gospodarsko javno službo in je zato smiselno tudi priključke predati v upravljanje izvajalcu javne službe.

Odločili smo se, da z delom priključka, ki je na javni površini upravlja upravljavec in za upravljanje s kanalizacijskim priključkom, ki poteka po javni površini poleg cene kanalščine dodatno zaračuna še vzdrževanje tega dela kanalizacijskega priključka.

5.4. V 14. členu dodati, da mora upravljavec sredstva nakazati v proračun mestne občine Maribor, do dvajsetega v mesecu za pretekli mesec.

Odgovor:

Pripomba ni upoštevana, ker vprašanje financiranja opredeljuje medsebojna pogodba o prevzemu infrastrukture v upravljanje, ki je sklenjena med MOM in upravljavcem, zato tega v odloku ne navajamo.

5.5. V 5. točki 15. člena zapisati, kdaj bo upravljavec izpraznil greznice, če uporabnik pravočasno ne bo naročil praznjenja (npr. če je po stanju na vodomeru vidno, da je od zadnjega praznjenja porabljena velika količina vode).

Odgovor:

Pripomba ni upoštevana, ker Strokovno navodilo o urejanju gnojišč in greznic (Ur.l.SRS, št. 10/85) že govori o tem kakšne velikosti, kakšne izvedbe in kdaj se morajo prazniti greznice, kar nadzirata okoljska in zdravstvena inšpekcija.

Bomo pa s tem odlokom bistveno pripomogli k reševanju te pereče problematike z obvezo o vzpostavitvi evidence greznic, preko katere bo analizirana tudi dinamika praznjenja greznic.

Olga **MRAVLJE**, univ. dipl. biol.
Svetovalka I. - za varstvo
in gospodarjenje z vodami

Dr. Vesna **SMAKA - KINCL**, univ. dipl.inž.
direktorica
Zavoda za varstvo okolja